

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) เพื่อศึกษาปัญหาและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรรณบรรพต สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรรณบรรพต สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

1. ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการบริหารจัดการระบบชุมชนสัมพันธ์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้
2. กำหนดกรอบความคิด หัวข้อปัญหา และจุดมุ่งหมายของการวิจัย
3. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการระบบชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรรณบรรพต ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale)(สำราญ มีแจ้ง 2544: 37)
5. เสนอแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบค่าตรรกษณ์ความสอดคล้อง ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง ภาษาและในด้านเทคนิคเนื้อหาและระเบียบวิธีวิจัย
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดช่องคีรีศรีสิทธิวราราม จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยใช้วิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficiance) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach)

8. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2548

9. นำแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบ

1. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามแต่ละด้านที่ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาจากมากไปหาน้อยของอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 และอันดับที่ 3 มาเรียงลำดับสรุปเป็นกรอบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แล้วสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น และสรุปปัญหาเสนอผู้เชี่ยวชาญที่ประชุมสนทนากลุ่ม

2. จัดประชุมสนทนากลุ่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู จำนวน 58 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 921 คน (ทำเนียบผู้ปกครอง ประจำปีการศึกษา 2547) รวมทั้งสิ้น 997 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยใช้ตารางประมาณค่าของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-609. อ้างถึงใน รวีวรรณ ชินตระกูล. 2542 : 111) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวน 318 คน

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบ

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา นักบริหารการศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านงานสัมพันธ์ชุมชน อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 7 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. เคยทำหน้าที่ด้านงานชุมชนสัมพันธ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
ได้ผู้เชี่ยวชาญดังนี้
  1. นางจินตนา เสรีภาพ รองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
  2. นางจิรวรรณ ดวงแก้ว ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
  3. นายสมเกียรติ ดาวสุข รักษาการหัวหน้าฝ่ายกิจการโรงเรียน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
  4. นางพบพร บำรุงจิตร์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดไทรเหนือ สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
  5. นายธีระโชติ สุขแสงดาว ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดจอมคีรีนาคพรต สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
  6. นายประชุม จันทร์เหยี่ยว ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำโพใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์
  7. นายเชาว์ ชั่งกริช รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้ช่วง

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ เครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามของคุณอรุณ สุขสมและคุณถนอม คงผดุง จากนั้นได้ปรับปรุงสร้างขึ้นให้ครอบคลุม

ขอบข่ายการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรรณนถรรพต สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน จำนวน 8 ข้อ ด้านการให้บริการแก่ชุมชน จำนวน 8 ข้อ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน จำนวน 8 ข้อ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 8 ข้อ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น จำนวน 8 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ

คะแนน	4	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน	3	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
คะแนน	2	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรรณนถรรพต เป็นคำถามปลายเปิด ด้านท้ายของคำถามของแต่ละด้าน

การสร้างมือในการวิจัย ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน
2. กำหนดกรอบความคิด หัวข้อปัญหา และจุดมุ่งหมายของการวิจัย
3. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรรณนถรรพต โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบค่าตรงกันความสอดคล้อง (Index Item Objective Congruence: IOC) ของกระทงแต่ละข้อคำถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

ผู้เชี่ยวชาญตรวจตราชนิความสอดคล้อง (IOC) ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา สนธิรักษ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยชัย วัชสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมและวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
4. ดร.สมภพ เจริญนทต ประธานสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5. อาจารย์จรัส ในเสนา ผู้อำนวยการกองกลางสำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
6. หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อกระทงคำถาม ได้ค่าดัชนีเกิน 0.60 ทุกข้อ
7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ
8. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ โดยให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดช่องคีรีศรีสิทธิวราราม จำนวน 30 คน โดยวิธีทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach. อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536: 164) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92
9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา
10. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดควนนาถบรรพต ปีการศึกษา 2548

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบ

จากปัญหาที่พบนามาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต โดยผู้วิจัยนำมาสร้างรูปแบบมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ตามของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต
2. จัดทำรูปแบบให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น
3. นำปัญหาการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ของแต่ละด้านในช่วงที่ 1 เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน จัดประชุมสนทนากลุ่ม ณ ห้องปอวยหลวง ชั้น 4 สำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ วันที่ 25 ตุลาคม 2548 โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขออนุมัติเก็บข้อมูลตามขั้นตอนและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหาทางงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัย ขอหนังสือรับรองการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ไปยังนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครสวรรค์
2. ทำหนังสือขออนุญาต นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครสวรรค์ นำแบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีหนังสือนำส่งจากผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ถึงผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร โรงเรียนพนักงานครูเทศบาล และผู้ปกครองนักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามคืน หลังจากให้เวลาผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 10 วัน ตรวจสอบครบถ้วนของคำตอบ กรณีที่ข้อใดไม่มีคำตอบจะทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100.00
4. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

ช่วงที่ 2 ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนั่งสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต
2. นำปัญหาแต่ละด้านในช่วงที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์กำหนดความสำคัญก่อนหลังและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา โดยจัดประชุมสนทนากลุ่ม
3. นำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามาสังเคราะห์และขอความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ช่วงที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน พนักงานครูเทศบาล และผู้ปกครองนักเรียน

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับมาตรวจความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาแยกประเภทของตัวแปรที่ศึกษา แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม โดยวิธีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
  - 2.1 คำถามตอนที่ 1 ใช้วิธีให้คะแนนโดยหาค่าร้อยละ
  - 2.2 คำถามตอนที่ 2 ใช้วิธีตรวจให้คะแนนของตัวเลือกที่เป็นคำถามในแต่ละข้อของคะแนน ดังต่อไปนี้

- 4 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 2 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 คำถามตอนที่ 3 นำสาระที่ได้มาเป็นองค์ประกอบ ของการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียน
เทศบาลวัดวรนาถบรรพต สำนักการศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยการขอ
ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคำนวณหาค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ยของปัญหางานความสัมพันธ์ของ
โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต ปีการศึกษา 2548 ใช้เกณฑ์วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (สําราย
มีแจ้ง 2544: 37)

ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.00	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้

ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละตอน ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)